

GMO 1. KADIN ÇALIŞTAYI

«AĞIR SANAYİDE KADININ YERİ»

ÇALIŞTAY SONUÇ BİLDİRGESİ

08.03.2017

TMMOB GEMİ MÜHENDİSLERİ ODASI

GMO 1. KADIN ÇALIŞTAYI «AĞIR SANAYİDE KADININ YERİ» ÇALIŞTAY SONUÇ BİLDİRGESİ

GMO Kadın Komisyonu ağır sanayi ve yan sanayi kollarında çalışan kadın mühendislerin sorunlarının tespiti ve çözümü için bir araya gelmiş gemi mühendislerinden oluşan bir organizasyondur.

Amacı; kadın meslektaşlarımızın maruz kaldığı ayrımcılığın önüne geçmek ve sektörde toplumsal cinsiyet eşitliği bilincini yerleştirip eşitliği sağlamak için gerekli adımları atmaktır.

Bu kapsamda birinci adım olarak ilk çalıştay “ Ağır Sanayide Kadının Yeri” adı ile organize edilerek farkındalık yaratmak amacıyla yol haritası belirlendi. Çalıştay toplum bilimci akademisyenler, psikolog, hukukçu, sektör duayenleri, öğrencileri ve çalışanlarını kapsayacak şekilde gerçekleşti. Sanayinin vazgeçilmez unsuru olan kadınların katılımıyla tespit edilen sorunlar ve bu sorunlara çözüm önerileri çalıştay nihayetinde karar altına alındı.

1. Sanayide Kadın İstihdamı

Ülke genelinde kadınların üretime katılımı %20 iken gemi inşa sanayi gibi ağır sanayi alanında kadınların üretime katılımının %2 lere kadar düştüğü görülmüştür. Bu kadar düşük bir yüzdeler diliminde dahi çalışan kadın mühendislerin ağır sanayi alanında konumlandırılmalarının liyakata göre olmaması, aynı zamanda bu kadınların çalışmalarının görünmezliği ciddi bir sorun olarak değerlendirildi. Erkek egemen toplumun üretilmesinde kadının da rol oynadığı gerçeğinden yola çıkarak, cinsiyetçi toplumsallaştırmanın ve gericileştirme politikalarının önüne geçmenin temel yolu, kadının emeğini görünür kılmak ve cinsiyetçi yaklaşımlara göre değil liyakata göre bir toplum yapısı organize etmektir.

2. İşyerinde Psikolojik Taciz (Mobbing)

Eşit işe eşit ücret, istihdamda cinsiyet ayrımcılığı, gelenek göreneklerden gelen baskılar gibi sorunlar ülkemizde genellikle ağır sanayi dahil tüm iş kollarında kadınların sorunlarıdır. Bilgi sistemlerinin yaratılışı politik bir kurgudur. Bu sistemlerde insanları değiştirmek zordur. Özgürleşme ne kadar artarsa kadın sisteme o kadar tehdit oluşturmaktadır. Toplum içindeki gizli gerilimler cinsiyet ayrımcılığı yaratır. Bütün bunlara karşı durulması gerektiği halde kadın da kadına şiddet uygulayarak sistemin tekrar tekrar üretilmesine hizmet etmektedir.

Kadınların mesleği icra ederken; erkek meslektaşıyla aynı pozisyonda var olabilmek için daha düşük ücret ile daha fazla çalışması gerektiği, ağır sanayide dahi fiziksel güç gerektiren işlerde başarılı olduğu bilindiği halde cinsiyet ayrımcılığı ve cinsiyetçi davranış biçimleri kadınların maruz kaldığı temel sorunlar arasındadır.

2. İşyerinde Psikolojik Taciz (Mobbing)

Kadınlar; işyerinde zorbaca davranma, sosyal olarak dışlanma, alt pozisyonlarda görevlendirilme ve kimi zaman psikolojik şiddeti aşarak fiziksel saldırı ve cinsel tacize varan durumlarla karşı karşıya kalmakta ve çoğu zaman erkek egemen sistem, çözüm üretme yollarını tıkamaktadır.

Bugün, cinsiyet ayrımcılığının psikolojik ve hatta fiziksel şiddet olarak uygulanıyor olması erkekler kadar kadınların da farkındalık alanında değildir. Sorunların tespiti kadar sorunların çözülmesi için bir mücadele verilmesi ve bu mücadelenin sürekliliği önemlidir. Tüm bu sorunların aşılabilmesinin en temel kurallarından bir tanesi çalışanlara eşit davranılması için işverenlerin eğitilmesi, cinsiyet ayrımcılığı yapan şirketlerin uyarılması ve sonuç alınmaması durumunda teşhir edilmesi ve psikolojik savunma yöntemleri geliştirilmesidir. Bu doğrultuda Gemi Mühendisleri Odası'na gelen her türlü şikayet ciddiyetle ele alınıp değerlendirilecektir.

3. Çalışan Kadınların Hukukta Karşı Karşıya Kaldığı Durumlar ve Hakları

İşe alımlarda ve çalışma ortamında kadınların hukuki hakları yok sayılmaktadır. Gebelik durumu, evlenme gibi soruların hukuki dayanağı yoktur. Ağır ve tehlikeli işler yönetmeliğinin ekindeki çizelgede tanımlı iş kollarında kadınların çalıştırılabilecekleri işler kısıtlanmıştır. Bu, ülkede cinsiyetçi yaklaşımların hukuk da dahil ne kadar hakim olduğunu göstermektedir.

Cinsiyetçilik taşıyan bu yasaların derhal değiştirilmesi için çalışmalar yapılması gerekmektedir.

4. Erkeksileşme

Mühendisliğin bir “erkek mesleği” olduğu önyargısından da beslenerek, özellikle şantiye, fabrika gibi erkek işçilerin yoğun olduğu çalışma ortamlarında yetersiz kalacakları, ev ve iş hayatlarını bir arada yürütmeye çalışırken işlerini boşlayacakları gibi erkekler için söz konusu edilmeyen gerçeklerle kadın mühendisler daha baştan bir elemeye uğramaktadır. İş bulma zorluğu aşıldığında bile kadınlar çoğunlukla ofis içlerinde vasıflarına uygun olmayan yükselme yolu kapalı pozisyonlara getirilmektedirler.

Kadınlar sektörde var olabilmek için değişime uğramakta ve bu değişim kadınsılıktan uzaklaşma, çalışma hayatında cinsiyetsiz olma ve iş yaşamında erkeksileşme olarak tarif edilmiştir. Bunun sebebi, çalışma alanının erkek yoğunluklu yapısından kaynaklı olarak kadınların alanda var olabilmeye yolunun maskülen olmaktan geçtiği söylemiyle açıklanmıştır. Bu sorunun ortadan kaldırılabilmesinin yolu cinsiyetçi gelenek görenek ve yasaların değiştirilerek cinsiyetsiz bir hale getirilmesidir.

Sonuç

- Sorunların tespiti kadar sorunların çözülmesi için verilecek mücadelenin sürekliliği önemlidir.
- Bütün bu sorunların ışığında ağır sanayi ve diğer sanayi kollarında çalışan kadın mühendisler ve çalışma koşulları üzerinde sosyolojik araştırmalar yapılmalıdır.
- Kadın istihdam oranları arttırılmalıdır.
- İş yerinde psikolojik taciz (Mobbing) ile ilgili yasa çıkarılmalıdır.
- Çalışan kadınların kazanılmış haklarının sürdürülebilirliğinin sağlanması kadar çalışan erkeklerle aynı haklara sahip olmasının da sağlanması gerekir. Cinsiyetsiz bir hukuk algısı ile hukuk sistemi yeniden düzenlenmelidir.
- Öğrenciler bilinçlendirilmeli, farkındalık için meslek alanındaki tüm üniversitelerde seminerler verilmelidir.
- Eğitimli kadınların eğitimsiz bırakılmış kadınlara karşı sorumluluğu vardır.
- Bu sonuçları her türlü platformda ifade etmek, çözüm yolları aramak bizim en temel sorumluluğumuzdur.